

INHOUD

Voorwoord	9
Inleiding	11
<i>Deel 1: De single</i>	
Hoofdstuk 1 - Zoekende singles	17
Hoofdstuk 2 - De single van nu	35
<i>Deel 2: Daten en de Bijbel</i>	
Hoofdstuk 3 - Daten in het Oude Testament	69
Hoofdstuk 4 - Daten in het Nieuwe Testament	93
<i>Deel 3: Single in de kerk – De mogelijkheden</i>	
Hoofdstuk 5 – Thema's en aandachtsgebieden	109
Hoofdstuk 6 - Tien praktische tips voor kerken en singles	123
Nawoord	143
Boekentips	145
Eindnoten	147

VOORWOORD

Waarom wordt er in de kerk zo weinig gesproken over single zijn, en wordt er wel veel aandacht besteed aan het gezinsleven en het huwelijk? Een terechte vraag. Zeker in deze tijd waarin miljoenen Nederlanders alleenstaand zijn en op zoek zijn naar een partner. Aukelien probeert met haar boek *Single in de kerk* het gesprek in de kerk over single zijn op gang te brengen. Een nobel streven, dat ik van harte ondersteun.

Verder benoemt ze in dit boek op een vlotte en nuchtere manier een aantal zaken waar een alleenstaande christen tegen aanloopt en vertelt ze meer over wat de Bijbel zegt over dit onderwerp. Aukelien weet knap een hoop zaken waar singles mee zitten te benoemen, zonder langdradig of onsamenhangend te worden.

Over het populaire onderwerp seksualiteit en single-zijn valt meer te zeggen. En het onderwerp christelijke datingsites (toch ook christelijke gemeenschappen en ontmoetingsplaatsen) komt in dit boek helaas niet aan bod. Wellicht ligt hier een taak voor mij?

Hoe dan ook: verwacht geen handleiding over hoe je een christelijke partner aan de haak slaat, maar een eigentijds verhaal over hoe je als christen het single zijn in je leven en in de kerk vorm kan geven. Een aanrader voor iedereen die actief is een gemeente of nieuw is in de wereld die single heet.

Ruben Brands – oprichter datingcommunity *Funkyfish.nl*

INLEIDING

The pain of it remains, of course. But the poison is gone.

The gift of infertility, Miroslav Volf

‘Hier staan we dan, op gewijde grond’, zo begint John Eldredge zijn boek ‘De Fascinerende vrouw’. En zo voelt het met dit boek ook. Een boek schrijven over singles, zeker als je er zelf één bent, is nogal wat. Wie ben ik om iets te vertellen over een proces waar ik zelf nog middenin zit? En tegelijk: juist omdat ik er middenin zit kan ik er iets over vertellen. Juist omdat ik het leef, kan ik vertellen hoe het voelt, en wat je er wel of niet mee kan. Dat maakt het niet minder spannend. Maar in de afgelopen jaren heb ik zelf zo veel mogen leren op dit vlak dat het bijna egoïstisch zou voelen om die inzichten voor mezelf te houden.

Wie ben ik om dit te vertellen? Om te beginnen ben ik door mijn beroep enigszins voorgeprogrammeerd om te kijken naar de interactie tussen gedrag, gevoel en gedachten. Ik werk als psycholoog in mijn eigen praktijk, zowel met echtparen als met individuen. Daar geef ik zowel Cognitieve Gedragstherapie als Emotionally Focussed Therapy. Beide therapievormen vind je direct en indirect in dit boek terug. Daarnaast geef ik trainingen en workshops in gedragsverandering, onder andere op het gebied van relatievorming. Tot slot heb ik binnen mijn kerk een ‘Datingcursus’ opgezet. Al deze ervaringen bij elkaar helpen mij dit boek te schrijven.

In de zomer van 2008 kwam ik een interview tegen met Diane Louise Jordan, presentatrice van BBC’s *Songs of Praise*. Zij had met een vriendin een gebedsclub opgericht die ze de ‘Deborah’s’ noemden. Hun doel: bidden voor meer mannen in de kerk. Ze waren single, eind dertig en ze baalden ervan. Binnen de kerk vonden ze geen mannen, buiten de kerk vonden ze mannen die hun geloof in God niet deelden. Binnen een maand na de oprichting van het clubje waren alle vijf de vrouwen met iemand aan het ‘daten’. Ze zijn inmiddels allemaal getrouwd en de gebedsgroep bestaat niet meer. Maar het verhaal inspireerde me. Ik was weliswaar nog niet

eind dertig, maar ik baalde ook al van mijn single zijn. En mannen kwam ik niet meer zo veel tegen in de kerk.

Het verhaal inspireerde me om zelf op zoek te gaan naar de plek van singles, zowel mannen als vrouwen, in de kerk waar ik kom. Ik ging boeken lezen over single zijn en wat God daarmee te maken had. Eerst heel slechte boeken, zoals ‘Getting serious about getting Married’ met een bruidsjurk voorop. Maar gaandeweg werden het steeds betere boeken zoals ‘The Meaning of Marriage’ van Tim Keller, ‘Alleengaand’ van Al Hsu en de grote hit, het boek dat ik het meest citeer in dit boek: ‘Weet hoe je date’ van Henry Cloud.

Dat laatste boek bestelde ik ‘per ongeluk’. Ik was op zoek naar een ander boek voor een cliënt, en kreeg dit boek aanbevolen door de website. Ik heb het besteld en er verder niet meer over nagedacht. Tot het binnenkwam. Toen heb ik het in één adem uitgelezen. Nog nooit was ik zo veel relevante informatie tegengekomen over het proces waar ik in zat. Nog nooit voelde ik me zo erkend, gezien en begrepen in mijn single zijn en de problemen waar ik tegenaan liep. Want ja, ik had een heel leuk leven. En ja, ik miste ook enorm een partner. En met dit boek kon ik met dat laatste aan de slag.

Vanuit dat boek zijn een aantal vrienden en ikzelf een project begonnen in onze kerk. Dat project hebben we ‘De zin en onzin van daten’ genoemd. We wilden enerzijds benadrukken dat het prima is om op zoek te zijn naar een partner door te daten. In dat geval kun je heel veel zinnige informatie gebruiken, over het hoe en waar en waarom. Anderzijds wordt er ook een hoop onzin verkocht over dit onderwerp. Zoals ‘Zoek de ware en je zult hem vinden’. Of het ‘Nooit gekust en toch geen kikker’¹-principe: ga vooral nooit daten maar bid en wacht. Dan komt de geliefde vanzelf aangewandeld. Het project werd een succes. Een van de resultaten ervan is dit boek.

Het boek is verdeeld in drie delen. Het eerste deel gaat over singles en de problemen waar ze tegenaan kunnen lopen. Het gaat

over de statistieken rond het single zijn, de mythes, maar ook over de voordelen van single zijn. Toch ligt de nadruk in het eerste deel vooral op de problemen. Dit is niet om mensen te deprimeren. Al zegt Henry Cloud over dit deprimeren: ‘Dat is goed. Ik wil dat je je beroerd voelt over je situatie, want dat motiveert je om er iets aan te veranderen’. Hij zegt dat met een charmante glimlach, dus komt hij ermee weg. Wat mij betreft is het waar.

In het tweede deel wil ik nagaan wat de Bijbel over daten zegt. Want ook op dat terrein wordt veel onzin verkocht, met name in kerken. Zo worden singles ten onrechte om hun oren geslagen met Paulus’ uitspraak: ‘Het is beter niet te trouwen (zoals ik)’. De context van deze uitspraak wordt zelden belicht. Dat hoop ik in dit boek wel te doen. Ook wordt vaak verwezen naar ‘in de Bijbel wordt niet gedatet, dus mogen wij dat ook niet doen’. De specifieke culturele context van relatievorming in de Bijbel valt ook niet één op één te vertalen naar onze cultuur. Ook daar valt meer over te zeggen.

In het derde deel wil ik ten slotte heel praktisch kijken naar de mogelijkheden voor kerken en singles om op meer creatieve manieren om te gaan met de problemen en de mogelijkheden van singles. Er is veel behoefte aan ‘iets’ voor singles, maar veel voorgangers en kerken weten niet waar te beginnen. Onze zoektocht en ons project is al voor veel kerken inspirerend geweest. Op deze manier hoop ik onze bevindingen voor een groter publiek toegankelijk en toepasbaar te maken.

Tot slot. Ik hoop dat dit boek zowel door singles als door mensen in hun omgeving met plezier gelezen wordt. Bovendien hoop ik dat het kerken in Nederland helpt meer oog te krijgen voor singles, en hoe singles als volwaardig lid van hun gemeente mee te laten draaien. Maar vooral hoop ik dat het singles zelf inspireert om hun plek in te nemen in de gemeente waar ze lid van zijn. Om de kerk te ZIJN, in plaats van ernaartoe te gaan met verwachtingen die niet altijd reëel zijn. Zodat we samen, ongeacht of we getrouwd zijn of niet, de liefde van God kunnen laten zien, juist ook buiten de kerkmuren.

Onze maatschappij zit niet altijd te wachten op verhalen over God. Maar van verhalen over de liefde kan niemand genoeg krijgen. En van gezonde informatie en onderwijs over hoe we relaties 'goed' kunnen doen, hoe we echt contact kunnen hebben, hoe we ons aan elkaar kunnen verbinden, daar zit iedereen op te wachten. Dat is het diepste verlangen van elk mens, mens te zijn in relatie tot de mensen om zich heen. En als God een God van liefde is, van relaties en van verbinding, laten juist die verhalen het meest van Gods liefde en Zijn verbinding met ons zien.

Deel I De single

HOOFDSTUK I:

ZOEKENDE SINGLES

Ik leef alleen, ik heet dus single en dat bevalt me. Meestal. Vaak. Soms.
Hanneke Groenteman in de PS van de Week,
Parool, 11 februari 2012

Inleiding

Wie is de christelijke single en waar loopt hij/zij tegenaan? Wat is daten en wat bereik je ermee? En wat is nou eigenlijk het probleem van single zijn? Er zijn mensen die het prima vinden om alleen te zijn. Ze zijn eerder uitzondering dan regel, maar toch, ze zijn er. Net zoals getrouwd zijn in zichzelf geen probleem is, is single zijn dus in zichzelf niet een probleem. Net zoals je gelukkig getrouwd en ongelukkig getrouwd kunt zijn, kun je gelukkig single en ongelukkig single zijn. Single zijn kan wel veel problemen met zich meebrengen, maar in zichzelf is het geen problematische situatie. Het kent, net als het huwelijk, zijn voor en nadelen, z'n krachten en valkuilen. Over die krachten en valkuilen willen we het in dit en het volgende hoofdstuk hebben.

Wie is 'de christelijke single'?

We zaten in een eetcafé. Om ons heen tafels en stoelen, obers, mensen die elkaar enthousiast begroetten. Aan de bar werden goede gesprekken gevoerd. Maar wij hoorden het niet, want wij hadden het beste gesprek. Over God, ons leven, ons werk, alles kwam langs. Al pratend haalde hij op een gegeven moment het peper-en-zoutstel tussen ons vandaan en zette het een eindje verderop. Ik keek daarnaar. Ik vroeg er niet eens iets over maar keek hem weer aan. 'Ja', zei hij met een verontschuldigende lach, 'ik had het idee dat het tussen ons in stond.' Hij wilde mij leren kennen met zo min mogelijk obstakels in de weg. Ik vertelde dat later aan een vriendin. Die begon te lachen. 'Weet je wel waar peper en zout voor staat?' zei ze. 'Nou,' vroeg ik, 'voor peper en zout?' 'Nee', zei ze, 'voor het huwelijk.'

Later had ik pas de grootte van dat gebaar door. Als je op een date ‘het huwelijk’ tussen jou en die ander vandaan haalt, ontstaan de beste gesprekken! Het idee om ‘het huwelijk’ als onderwerp van gedachten tijdelijk te verbannen komt van Henry Cloud. De gedachte dat je bij voorbaat moet weten of je met iemand wilt trouwen staat aan de basis van afvinklijstjes. Die gedachte veroorzaakt paniekaanvallen. En het belemmert veel mensen lol te hebben in het leren kennen van nieuwe mensen. Cloud zegt daarom: ‘Vergeet het huwelijk als je een date hebt.’ Maak eerst eens echt contact. Leer kennen wie er tegenover je zit. Een andere single, een andere christen.

Dit boek is voor christelijke singles en hun omgeving. DE christelijke single bestaat echter niet. Christelijke singles zijn net zo divers als christelijke getrouwde mensen. Het is een mythe om te denken dat singles wezenlijk anders zijn dan hun getrouwde medemensen. Hun burgerlijke staat is anders, maar daar is dan ook wel alles mee gezegd. In de eerste plaats zijn we allemaal christenen. Daarna pas komt de rest van de definities. Zo heb je dikke christenen en blanke christenen, rijke christenen en hoogbegaafde christenen. En je hebt ongetrouwde christenen en getrouwde christenen. Daarom is dit boek vooral voor de single christen, en niet voor de christelijke single. En wat betekent ‘single’ eigenlijk?

Eerst over die naam: single. Hanneke Groenteman schrijft hierover in de PS van de Week (Parool, 11 februari 2012): ‘Overigens: wat is het goede Nederlandse woord voor single? Alleen? Nee, zielig. Alleengaand? Brr, truttig. Eenzaam? Helemaal niet. Vrijgezel? Onsexy! Single dan maar.’ Net als ‘daten’ laat ‘single’ zich niet lekker vertalen. Wie een goed alternatief weet is welkom om dat met me te delen. Tot die tijd gebruik ik in dit boek deze twee termen. ‘Daten’ leg ik verderop in dit hoofdstuk uit. Single ben je als je geen partner hebt.

Als het gaat om singles en daten zijn er globaal twee groepen. De eerste groep bestaat uit de singles die zelden daten en daarvan balen of niet weten hoe het komt dat ze zo weinig dates hebben. De tweede groep bestaat uit singles die wel veel dates hebben maar

klagen dat het nooit de juiste dates zijn. Het is altijd hetzelfde type, en het wordt nooit wat.²

Er zijn singles die geroepen zijn tot een leven alleen voor kortere of langere tijd. Zij ervaren dit als een roeping van God, die zij ook duidelijk menen te hebben gehoord. Maar dat is maar een kleine minderheid. Het gros van de singles is ergens diep vanbinnen behoorlijk ontevreden met die ongehuwde staat. In Nederland zijn op dit moment 2,3 miljoen singles, van wie 98% zegt op zoek te zijn naar een relatie (CBS). In 2011 telt Nederland in totaal bijna 7,5 miljoen huishoudens. Zo'n 37% van de huishoudens, ofwel 2,8 miljoen, bestaat uit één persoon. Dit komt overeen met 16,6% van de totale bevolking.³

Ter vergelijking: in christelijk Nederland weten we niet precies hoeveel mensen er single zijn. We weten wel dat 91% aangeeft niet actief op zoek te zijn naar een relatie. Dit in tegenstelling met die 98% die volgens het CBS zegt wel op zoek te zijn. Het bijzondere is dat deze christelijke singles niet op zoek zijn, omdat ze aangeven dat God hen een partner zal geven.⁴ Mijn vraag is: hoe zal God dat aanpakken?

God zal mij een partner geven

Ik ben niet de enige die met die vraag rondloopt. In mijn eigen zoektocht naar nuttige input op dit vlak kwam ik uit bij het boek 'Weet hoe je date' van Henry Cloud, een Amerikaanse psycholoog en theoloog. Hij is in Nederland vooral bekend van het boek 'Grenzen'. Zijn benadering van daten is heel nuchter en gedragsmatig: het is iets wat je moet doen. Daar zijn geen speciale voorschriften van God voor, je moet het gewoon uitproberen. Zoals Cloud zegt: 'Daten is een activiteit die mensen doen, en zoals met heel veel andere activiteiten die mensen doen zegt de Bijbel er niets specifieks over. Waar de Bijbel wel wat over zegt is over hoe je een liefhebbend, eerlijk en volwassen persoon kunt zijn in alles wat je doet.'⁵ In het proces van daten word je gevormd. Al ben ik het niet in alles met Cloud eens, ik heb veel aan zijn aanpak gehad. Daarom zal ik ook regelmatig uit zijn werk citeren.